

**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ – ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ:
ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ /
ENTERPRISE EUROPE NETWORK – HELLAS**

1η Ομιλήτρια: Ιωάννα Σαραντοπούλου
*Προϊσταμένη Τμήματος Ψηφιακής Βιβλιοθήκης,
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης*

Οι προηγούμενοι ομιλητές έθεσαν πολύ αναλυτικά και πολύ εύστοχα το πλαίσιο αναφορικά με τη νευραλγική σημασία που έχει η πληροφόρηση και η γνώση στις σύγχρονες κοινωνίες και οικονομίες. Στη δική μας παρουσίαση, θα προσπαθήσουμε να βάλουμε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) μέσα σε αυτό το οικοσύστημα και να δούμε πώς το ΕΚΤ με τις υπηρεσίες και το περιεχόμενό του συμμετέχει σε όλη τη διάρκεια του κύκλου της γνώσης. Οι στρατηγικές προτεραιότητες του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης εστιάζονται σε τρεις άξονες:

- στην παροχή της πρόσβασης και στη βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με τη διάχυσή της, την επανάχρησή της και τη διατήρησή της,
- στη συγκέντρωση των στατιστικών στοιχείων και στην εξαγωγή δεικτών για την έρευνα, την καινοτομία και την ανάπτυξη στην Ελλάδα, στοιχεία τα οποία στη συνέχεια στέλνονται σε διεθνείς οργανισμούς, αλλά και χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη διαφόρων πολιτικών που βασίζονται σε στοιχεία και
- στην ενίσχυση της καινοτομίας και της αειφόρου ανάπτυξης μέσα από την υποστήριξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας. Αυτό το κομμάτι θα το καλύψει η συνάδελφος από το ΕΚΤ, η κα Γεωργία Τζένου.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης έχει στο θεσμικό του ρόλο και στην αποστολή του τη συλλογή, την τεκμηρίωση, τη διάθεση και την εσαεί διατήρηση του έγκριτου περιεχομένου, έτσι ώστε αυτό να είναι εύκολα διαθέσιμο, να είναι αναζητήσιμο και επαναχρησιμοποιήσιμο.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΤ:

- Αναπτύσσει και διαθέτει πλούσια Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Επιστήμης και Τεχνολογίας.
- Οργανώνει και διαθέτει υπηρεσίες επιστημονικής πληροφόρησης για την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών χρηστών από την ερευνητική, ακαδημαϊκή, και επιχειρηματική κοινότητα.
- Διαμορφώνει δραστηριότητες για τη συγκέντρωση, οργάνωση, διάθεση και διατήρηση της επιστημονικής και πολιτιστικής παραγωγής της χώρας (περιεχόμενο τρίτων φορέων) και, κατ' επέκταση, ενισχύει και προβάλλει την ελληνική επιστημονική παραγωγή στο εξωτερικό.

Αναφορικά με την Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Επιστήμης και Τεχνολογίας του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, αυτή αποτελεί την πύλη του ΕΚΤ προς τις ευρύτερες κοινότητες των χρηστών που αναζητούν και στη συνέχεια θέλουν να αξιοποιήσουν την πληροφορία που χρειάζονται για να προχωρήσουν την έρευνά τους ή να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικοί.

Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει ένα μεγάλο και ευρύ συνδρομητικό ψηφιακό περιεχόμενο, αποτελούμενο από διεθνή ηλεκτρονικά περιοδικά, διεθνείς και ελληνικές βάσεις δεδομένων, λεξικά, βιβλία και επιλεγμένες πηγές στο διαδίκτυο που έχουν αξιολογηθεί από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Πρόκειται για παραπάνω από 20.000 πληροφοριακές πηγές, πολύ μεγάλων εκδοτών διεθνώς, στο σύνολό τους. Η βιβλιοθήκη συμμετέχει στην κοινοπραξία HEAL-Link και ταυτόχρονα διαθέτει και αρκετές συνδρομητικές πηγές, για την κάλυψη ιδιαίτερων πληροφοριακών αναγκών.

Στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη περιλαμβάνονται τα αποθετήρια ανοικτής πρόσβασης που το ΕΚΤ δημιουργεί και επίσης οι ηλεκτρονικές εκδόσεις του ΕΚΤ. Τα αποθετήρια είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης των ηλεκτρονι-

κών υποδομών του ΕΚΤ, στρατηγικών συνεργασιών αλλά και μηχανισμών που το ΕΚΤ έχει αναπτύξει ώστε να συσσωρεύεται περιεχόμενο με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο. Το περιεχόμενο αυτό αρχειοθετείται με βάση διεθνή πρότυπα μεταδεδομένων, ώστε να είναι συμβατό με άλλα αποθετήρια ανά τον κόσμο, να είναι ευρέσιμο από μηχανές αναζήτησης και να έχει τη δυνατότητα μακροχρόνιας διατήρησης.

Ενδεικτικά, κάποια από τα αποθετήρια είναι ο Ήλιος που είναι το Ιδρυματικό αποθετήριο που φιλοξενεί την επιστημονική εκροή του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Περιλαμβάνει δημοσιευμένα αποτελέσματα της έρευνας αλλά και οπτικο-ακουστικό υλικό. Είναι το αποθετήριο εκπαιδευτικού περιεχομένου για την Ακρόπολη, οι ψηφιακές δημοτικές βιβλιοθήκες με ψηφιοποιημένο υλικό, πολιτιστικό περιεχόμενο στο αποθετήριο Πανδέκτης και άλλα.

Η άλλη δράση, οι ηλεκτρονικές εκδόσεις, τις οποίες βρίσκει κανείς στο <http://epublishing.ekt.gr>, είναι ένας ιστότοπος που φιλοξενεί σε ένα ενιαίο περιβάλλον όλες τις εκδόσεις του ΕΚΤ που έχουν προκύψει από συνεργασίες του με πανεπιστημιακούς φορείς και εκδότες. Πρόκειται για περιοδικά, για συνέδρια και εκδόσεις ανοικτής πρόσβασης. Έχουν προκύψει από συνεργασίες με έγκυρους εκδότες και παραγωγούς περιεχομένου, οι οποίοι συμμερίζονται με το ΕΚΤ τις αρχές της ανοικτής πρόσβασης.

Στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη συμπεριλαμβάνεται και το Openarchives.gr, που είναι μια μεγάλη δικτυακή πύλη πρόσβασης, ένα ενιαίο σημείο το οποίο κάποιος μπορεί να χρησιμοποιήσει για να αναζητήσει διαφόρου τύπου πληροφοριακό υλικό που βρίσκεται καταμεμημένο σε επιμέρους ψηφιακές βιβλιοθήκες και αποθετήρια τρίτων φορέων ανά την Ελλάδα. Το περιεχόμενο είναι δυναμικό και ενημερώνεται διαρκώς. Το περιεχόμενο της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης, που ανέφερα, εμπλουτίζει το ήδη ανοικτά διαθέσιμο περιεχόμενο που παρέχεται με επιτυχία σε πλήθος χρηστών, αυτό του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών που τηρεί το ΕΚΤ και του Συλλογικού Καταλόγου των Επιστημονικών Περιοδικών, που επίσης βάσει νόμου διατηρεί το ΕΚΤ.

Αναφορικά με τις υπηρεσίες που παρέχονται, που είναι βασισμένες στο περιεχόμενο και που στοχεύουν στη διάθεση και στην επανάχρηση

του περιεχομένου, θα διακρίνουμε δύο. Είναι οι υπηρεσίες της επιστημονικής πληροφόρησης και οι υπηρεσίες Software as a Service ή αλλιώς SaaS.

Οι υπηρεσίες επιστημονικής πληροφόρησης της Βιβλιοθήκης Επιστήμης και Τεχνολογίας του ΕΚΤ στο ΕΙΕ είναι πολύ γνωστές και προσφέρονται πάρα πολλά χρόνια: Έμπειρο προσωπικό κάνει αναζήτηση σε περιεχόμενο σε Ελλάδα και εξωτερικό για να απαντήσει σε εξειδικευμένα ερωτήματα χρηστών ή/και να φέρει αντίγραφα ή υλικό από βιβλιοθήκες που δεν υπάρχουν στην Ελλάδα. Διαθέτει υπηρεσία υποστήριξης χρηστών που υποστηρίζει τους χρήστες σε όλα τα στάδια της αναζήτησης και της ανάκτησης πληροφορίας. Υπάρχει το κλασικό αναγνωστήριο και το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο στη Βιβλιοθήκη μας, στο οποίο λειτουργεί και ασύρματο ευρυζωνικό δίκτυο.

Οι υπηρεσίες Software as a Service απευθύνονται σε φορείς που παράγουν και διαχειρίζονται περιεχόμενο όπως είναι βιβλιοθήκες, μουσεία, αρχεία, και πολιτιστικοί φορείς, οι οποίοι θέλουν να ενισχύσουν την παρουσία τους στο διαδίκτυο. Η υπηρεσία αυτή προσφέρει λύσεις για τεκμηριωμένη απόθεση, για ασφαλή διαφύλαξη και για την οργάνωση του ψηφιακού περιεχομένου που έχουν οι φορείς αυτοί. Οι υπηρεσίες παρέχονται διαδικτυακά και η υλοποίηση ακολουθεί συγκεκριμένες προδιαγραφές και πρότυπα διαλειτουργικότητας. Αναλυτικότερα, πρόκειται για τις Υπηρεσίες Αποθετηρίων Ψηφιακού Περιεχομένου –όταν ένας φορέας θέλει να φτιάξει ένα αποθετήριο και έχει συγκεντρωμένο ψηφιακό υλικό, με τη βοήθεια αυτής της υπηρεσίας, μπορεί να το τεκμηριώσει και να το διαθέσει σύμφωνα με διεθνή πρότυπα και κανόνες που εκείνος θα επιλέξει. Μια δεύτερη Υπηρεσία για Ψηφιακές Βιβλιοθήκες είναι το OpenABEKT, που είναι μια μετεξέλιξη του γνωστού ABEKT για την οργάνωση των βιβλιοθηκών. Η υπηρεσία αυτή θα παρέχεται από τα υπολογιστικά συστήματα του ΕΚΤ και θα έχει όλες τις λειτουργίες για την ανάπτυξη και τη διαχείριση των μεταδεδομένων. Θα καλύπτει όλες τις πράξεις δανεισμού και των υπηρεσιών προς τους χρήστες. Αυτές οι υπηρεσίες συμπληρώνονται από e-learning, υπηρεσίες εξ αποστάσεως, υπηρεσίες helpdesk και

υποστήριξης ακόμα και για θέματα εκκαθάρισης δικαιωμάτων επί του ψηφιακού περιεχομένου.

Και κλείνω με μια άλλη δραστηριότητα, τον δεύτερο από τους άξονες που ανέφερα προηγουμένως, που είναι τα μετρικά, οι δείκτες ΕΤΑΚ - Έρευνας, Τεχνολογίας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας. Το ΕΚΤ, από το 2012, είναι ο υπεύθυνος φορέας για την παραγωγή των εθνικών δεικτών ΕΤΑΚ και μέσα από το διαδικτυακό τόπο Metrics.gr διεξάγει επίσημες στατιστικές έρευνες που καταγράφουν την παραγωγή και παράγει εθνικούς δείκτες για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία στην Ελλάδα, ακολουθώντας διεθνή πρότυπα και δείκτες. Με τον τρόπο αυτό, συνεισφέρει στην εξαγωγή επίσημων και αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων τα οποία αποστέλλονται σε φορείς του εξωτερικού, όπως η Eurostat και ο ΟΟΣΑ, και τα στοιχεία αυτά επίσης επιτρέπουν το σχεδιασμό αποτελεσματικών πολιτικών που βασίζονται σε data, τις γνωστές data evidence policies.

2η Ομιλήτρια: Γεωργία Τζένου

*Συντονίστρια Enterprise Europe Network - Hellas,
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης*

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλέγμα υπηρεσιών για ερευνητικά κέντρα, Πανεπιστήμια και επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη μεταφορά και ανταλλαγή τεχνογνωσίας, τη δικτύωση και εδραίωση στρατηγικών συνεργασιών μεταξύ εθνικών και ευρωπαϊκών δικτύων γνώσης.

Οι υπηρεσίες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης συνδέονται, αλλά και διευρύνουν τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του οργανισμού. Υπογραμμίζω, δε, πως οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται στον χώρο της Βιβλιοθήκης, επιλογή που σηματοδοτεί την προσέγγιση του ΕΚΤ για τον ρόλο των σύγχρονων βιβλιοθηκών.

Οι υπηρεσίες μας απευθύνονται τόσο σε ερευνητές που ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματά τους στην αγορά, αλλά και σε

επιχειρηματίες που επιδιώκουν την εισαγωγή της καινοτομίας σε προϊόντα, υπηρεσίες και διαδικασίες παραγωγής, ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί. Συνοπτικά, οι υπηρεσίες μας βασίζονται σε τρεις γενικές κατευθύνσεις:

Η πρώτη αφορά την πληροφόρηση για ευρωπαϊκές πολιτικές έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένα, το ΕΚΤ, αφενός, ενημερώνει για τις πολιτικές και τη μεταφορά/ερμηνεία τους στο εθνικό οικοσύστημα και, αφετέρου, συγκεντρώνει τα σχόλια της ελληνικής κοινότητας και τα προωθεί στους αρμόδιους ευρωπαϊκούς οργανισμούς.

Σημαντικές είναι οι υπηρεσίες του ΕΚΤ για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης λειτουργεί ως Εθνικό Σημείο Επαφής για ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας για περισσότερα από 20 χρόνια, διαθέτοντας μεγάλη εμπειρία και εξειδικευμένη γνώση. Παρέχουμε ενημέρωση για εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και δυνατότητες χρηματοδότησης, από δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, για όλα τα στάδια της ερευνητικής και παραγωγικής διαδικασίας (ερευνητικό, τεχνολογικό, επιχειρηματικό στάδιο).

Οι διακρατικές συνεργασίες, οι οποίες αφορούν και πάλι τον ερευνητικό, τεχνολογικό και επιχειρηματικό τομέα, υποστηρίζονται μέσω των ευρωπαϊκών δικτύων που συντονίζει ή στα οποία συμμετέχει το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Πρωταρχικό ρόλο έχει το Enterprise Europe Network, το μεγαλύτερο δίκτυο για την έρευνα και την καινοτομία που αριθμεί 600 οργανισμούς σε 54 χώρες. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του δικτύου αυτού, το οποίο λειτουργεί για περισσότερα από 20 χρόνια (Enterprise Europe Network, Innovation Relay Centre, Euro-Info Centres), είναι ότι, σε όλες αυτές τις χώρες, έχουμε συνεργάτες με τους οποίους επικοινωνούμε σε καθημερινή βάση για να υποστηρίξουμε ερευνητικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις, τόσο σε επιχειρησιακό επίπεδο (π.χ. για να βρούμε πληροφορίες σχετικά με τη φορολογία ενός κράτους, ή τα πρότυπα που απαιτούνται για εξαγωγές), όσο και σε θέματα στρατηγικής ανάπτυξης (π.χ. εξεύρεση συνεργατών για κοινά έργα ή επιχειρηματικές προσπάθειες). Το ΕΚΤ λειτουργεί ως ελληνικός κόμβος (Enterprise

Europe Network - Hellas), σε συνεργασία με ερευνητικούς οργανισμούς, συνδέσμους βιομηχάνων, επιμελητήρια και μία αναπτυξιακή εταιρεία, εξασφαλίζοντας, με τον τρόπο αυτό, συμπληρωματικές γνώσεις, δίκτυα και αρμοδιότητες.

Η προώθηση των διακρατικών συνεργασιών γίνεται είτε μέσω δικτυακών εργαλείων, σε καθημερινή βάση, είτε μέσω στοχευμένων επιχειρηματικών αποστολών και διμερών συναντήσεων. Σημειώνω πως η σχετική βάση συνεργασιών επικαιροποιείται καθημερινά, ελέγχεται τόσο από εθνικούς εμπειρογνώμονες όσο και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, την περίοδο αυτή, περιλαμβάνει περισσότερα από 12.000 προφίλ συνεργασιών. Το ΕΚΤ υποστηρίζει όλη τη διαδικασία, δηλαδή τη διερεύνηση τεχνολογικών/επιχειρηματικών αναγκών ή δυνατών σημείων, τον σχεδιασμό στον τομέα της εξωστρέφειας/διεθνοποίησης, την καθοδήγηση σε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων, επιχειρηματικού κανονιστικού πλαισίου, την επαφή με τους δυνητικούς συνεργάτες, κ.λπ.

Περισσότερες πληροφορίες για τις υπηρεσίες, αλλά και τα αποτελέσματά μας, είναι διαθέσιμες για τους ενδιαφερόμενους. Σημειώστε μόνο πως έχουμε περισσότερες από 100 υπογεγραμμένες διακρατικές συνεργασίες ανά έτος.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι η συνεργασία με το Δίκτυο των Οικονομικών Βιβλιοθηκών είναι πολύ σημαντική. Για παράδειγμα, το ΕΚΤ συνεργάζεται πολύ αποτελεσματικά με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών για την καθοδήγηση των επιχειρήσεων σε θέματα διεθνοποίησης.